ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 1 lutego 1935

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20,— zł, półrocznie 10,— zł, kwartalnie 6.50 zł.
Numer pojedyńczy 1,— zł.

NR. 3 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 14**

Skarbowość.

Józef Wanke.

Przedawnienie podatków według ordynacji podatkowej.

Przedawnienie w podatkach przejawia się w dwóch kierunkach:

1) po upływie pewnego czasu przedawnia się prawo państwa, względnie związku komunalnego, do wymierzania podatku, chociażby się on był należał,

2) po pewnym czasie przedawnia się prawo państwa wzgl. związku komunalnego, do pobrania wymierzonego już podatku.

Jedna i druga sprawa jest należycie uregulowana w zakresie danin komunalnych przez postanowienia art. 59 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 884 z r. 1932).

Prawo wymiaru samoistnych danin komunalnych przedawnia się po roku, w razie zaś winy płatnika po 5 latach. Prawo poboru wymierzonej daniny przedawnia się po 3 latach.

Natomiast Ordynacja Podatkowa (Dz. Ust. Nr. 39 poz. 346 z r. 1934) normuje w zakresie podatków państwowych tylko kwestję pierwszą.

W art. 105—107 postanowiono, że prawo do uskutecznienia wymiaru podatku przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy. (Jeśli więc np. ktoś osiągnął w r. 1929 dochód w formie procentu od pożyczki i nie został od tego dochodu opodatkowany, to w r. 1935 nie może już władza podatku wymierzyć).

Bieg przedawnienia przerywa się jednak przez wszelkiego rodzaju postanowienia władzy, wydane celem uskutecznienia wymiaru podatku, **a podane do wiadomości płatnika.** Po przerwie takiej przedawnienie biegnie na nowo; lecz nawet mimo przerw przedawnienie prawa wymiaru następuje bezwzględnie, jeśli władza wymiarowa w przeciągu 10 lat nie doręczy płatnikowi nakazu płatniczego.

A zatem kwestja przedawnienia prawa do wymiaru podatku jest unormowana w ordynacji jasno i wyczerpująco.

Nie załatwia natomiast ordynacja podatkowa tak samo jasno kwestji drugiej, niemniej ważnej, a mianowicie, kiedy i pod jakiemi warunkami przedawnia się prawo władzy do ściągnięcia wymierzonego już podatku.

W art. 46 wypowiedziano tylko zasadę, że zobowiązanie podatkowe płatnika (a tem samem odpowiadające temu zobowiązaniu prawo władzy do ściągnięcia wymierzonego podatku) gaśnie przez przedawnienie. Po jakim czasie jednak gaśnie ten obowiązek płatnika, a płatnik może odmówić płacenia podatku, co przerywa lub wstrzymuje bieg przedawnienia, tego już ordynacja nie wyjaśnia.

Jest to poważna luka w przepisach ordynacji.

Jedno z miejscowych czasopism gospodarczych wyraziło niedawno zdanie, że wobec tego obowiązuje 20-letni termin przedawnienia, przewidziany jako norma ogólna w kodeksie zobowiązań.

W powyższej kwestji jestem jednak innego zdania. Jeśli ordynacja uznała w zasadzie, że przez przedawnienie gaśnie obowiązek płacenia podatku, a tylko nie ustanowiła terminów i innych warunków przedawnienia, to pozostają w mocy przepisy dotąd obowiązujące.

W b. dzielnicy pruskiej pozostają więc w mocy odnośne przepisy niem. ustawy z dnia 18 czerwca 1840 (Zb. Ust. str. 140), a to na mocy art. 2 ustawy sejmowej z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymcz. organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dz. Pr. Nr. 64, poz. 385), który stanowi, że „dotychchczasowe ustawy i rozporządzenia, obowiązujące na tych ziemiach (zab. pr.) w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy (12. 8. 1919) pozostają nadal w mocy, o ile nie ulegną zmianie na podstawie niniejszej lub późniejszych ustaw sejmowych.“

Dla najważniejszych bezpośrednich podatków państwowych: dochodowego, przemysłowego, gruntowego, od nieruchomości, od lokalii i od placów budowlanych odmienne uregulowanie kwestji przedawnienia prawa poboru podatku wymierzonego dotąd nie nastąpiło, a zatem obowiązują nadal przepisy powołanej ustawy niemieckiej z 18. 6. 1840.

Według par. 8 tej ustawy prawo poboru wymierzonych podatków bezpośrednich i pośrednich przedawnia się po upływie **lat czterech**, licząc od upływu tego roku, w którym podatek był płatny. (Podatek np. dochodowy, wymierzony nakazem, doręczonym dnia 18 października 1930, a płatny przez to najpóźniej 17 listopada 1930 r. nie może już być ściągany w r. 1935, gdyż po roku 1930 upłynęły 4 pełne lata).

Przerywa jednak bieg tego przedawnienia każde doręczone płatnikowi wezwanie do zapłacenia (upomnienie), zarządzenie egzekucyjne albo udzielone formalnie odroczenie płaności. Po upływie zaś roku, w którym doręczono upomnienie lub zarządzenie egzekucyjne, względnie w którym upłynął udzielony czasokres odroczenia płatności, zaczyna biegnąć czteroletni okres przedawnienia na nowo. (Nie przedawnił się np. podatek, płatny w r. 1927, jeśli urząd upomniał się o niego w r. 1928 i 1932, natomiast przedawnił się już i nie powinien być w roku 1935 ściągany podatek, który był płatny w roku 1927 i o który upomniał się Urząd ostatnio w r. 1930, gdyż po tym ostatnim roku upłynęły już pełne 4 lata).

Wątpliwości, jakie w związku ze stosowaniem wyżej powołanych przepisów niemieckiej ustawy z roku 1840 w kwestji przedawneinia prawa poboru wymierzonych podatków powstawały i jeszcze powstają, wyjaśnią niewątpliwie w niedługim czasie wyroki Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Wymiar podatku dochodowego w razie śmierci płatnika przed wymiarem podatku.

Przy wątpliwościach, powstałych przy opodatkowaniu państwowym podatkiem dochodowym płatników, zmarłych przed dokonaniem wymiaru podatku, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 10. I. rb. L. D. V. 4396/34 wyjaśniło, że z chwilą śmierci płatnika ustawa o państwowym podatku dochodowym nie dopuszcza przerwy w opodatkowaniu pozostałego po zmarłym płatniku, a czynnego nadal, źródła dochodu. Podlega ono opodatkowaniu, gdy stanie się częścią składową spadku wakującego (nieobjętego), podlegać tedy będzie opodatkowaniu i w wypadku, gdy wejdzie w skład mienia spadkobiercy. Z uwagi na powyższe w razie śmierci płatnika przed dokonaniem wymiaru podatku na dany rok podatkowy, gdy źródła dochodu zostały przejęte przez spadkobiercę bezpośrednio po jego śmierci, wymiar podatku musi być uskuteczniony na imię spadkobiercy łącznie z jego osobistym dochodem. O ile spadkobierców jest kilku, ustalony dochód, uzyskany ze źródeł masy spadkowej, winien być podzielony w stosunku do udziału poszczególnych spadkobierców w spadku i każdemu z nich uskuteczniony wymiar podatku w sposób, podany wyżej, tj. łącznie z jego osobistym docho-

dem. Wymiar podatku uważa się za uskuteczniony z chwilą doręczenia płatnikowi nakazu płatniczego, przeto, o ile przy doręczeniu nakazu zostanie stwierdzone, że płatnik zmarł, dokonany wymiar podatku winien być uchylony oraz uskuteczniony nowy wymiar na imię spadkobierców w myśl zasad, wyżej przytoczonych.

W sprawie potrącalności z dochodu wydatków na cele dobroczynne i społeczne.

W związku z ogłoszonym w Nr. 22 Dz. Urz. Min. Skarbu pod poz. 270 okólnikiem L. D. 27872/2/34 z dn. 26 lipca 1934 r. w sprawie potrącalności przy wymiarze podatku dochodowego datków na cele pomocy dla powodzian, jedna z organizacyj przemysłowych wniosła do Ministerstwa Skarbu memorjał z prośbą, aby w sprawie tej nie trzeba było wnosić indywidualnie osobnych podań, lecz, by potrącenie z podstaw wymiaru sum, ofiarowanych na rzecz pomocy dla powodzian następowało z urzędu bezpośrednio przy wymiarze podatku na podstawie zeznań płatników. Ministerstwo Skarbu jednak nie uwzględniło tego memorjału, wymagane więc jest wnoszenie osobnych podań w tej sprawie. Podania te są wolne od opłaty stemplowej, mają się powoływać na wyżej wymieniony okólnik i wystarczy je wnieść równocześnie z zeznaniem dla podatku dochodowego.

Ta sama organizacja przemysłowa wystąpiła również do Ministerstwa Skarbu, by datki na różne cele społeczne i dobroczynne, w granicach nieprzekraczających ogółem 15% kosztów administracyjnych przedsiębiorstw przemysłowych, uznane były jako potrącenia z dochodu. Ministerstwo Skarbu nie zaakceptowało tego wniosku, wobec czego stosowane będą dotychczasowe w tej mierze przepisy, według których wszelkie datki o charakterze dobrowolnym zasadniczo nie mogą być uważana za koszt osiągnięcia dochodu, z wyjątkami, jakie Ministerstwo Skarbu wprowadziło dla datków na cele zwalczania bezrobocia, tudzież datków, mających za cel poprawę bytu pracowników przedsiębiorstw oraz ich rodzin.

Skład Komisyj Odwoławczych.

W związku z ustaleniem składu komisyj odwoławczych i rozesłaniem członkom i zastępcom członków dekretów nominacyjnych Min. Skarbu okólnikiem z dn. 18. I. 34 r. L. D. V. 46650/1/34 poleciło Izbom Skarbowym, aby organizacjom samorządu, wymienionym w art. 24 ordynacji podatkowej, a właściwym na okręg danej Izby, udzielony został do wiadomości skład członków i zastępców członków komisji odwoławczej, należących (w grupie powołanych i mianowanych) do reprezentowanego przez daną organizację działu życia gospodarczego lub zawodowego.

Inowacja przy składaniu zeznań podatkowych.

W r. 1935 przy składaniu zeznań o dochodzie, obrocie itp. wprowadzona będzie na podstawie nowej ordynacji podatkowej, następująca inowacja dla płatników. Do blankietów zeznań podatkowych płatnicy będą mieli prawo załączać rozmaite dokumenty, udowadniające przytoczone przez nich dane, np, zaświadczenie pracodawców, wykazy ponoszonych świadczeń i t. d.

Do składania zeznań dla wymiaru podatku przemysłowego (od obrotu) i podatku dochodowego wyznaczone są następujące terminy:

a) dla osób fizycznych i spadków wakujących — 1 marca każdego roku,

b dla osób prawnych — 1 czerwca każdego roku.

Uproszczone księgi handlowe dla właścicieli nieruchomości budynkowych.

Ministerstwo Skarbu zatwierdziło wzór księgi uproszczonej dla właścicieli nieruchomości budynkowych.

Zgodnie z postanowieniami obecnie obowiązującej ordynacji podatkowej, wspomniana księga uproszczona, po zaświadczeniu jej przez władze skarbowe pierwszej lub drugiej instancji (Urzędy i Izby Skarbowe) rzetelnie i prawidłowo prowadzona, może służyć za podstawę do wymiaru podatków od własności nieruchomej. Zawiera ona wszystkie przepisy skarbowo - podatkowe, obowiązujące własność nieruchomą, praktyczne wzory rachunkowe oraz niezbędne pouczenia, jak należy omawianą księgę prowadzić, wreszcie samą księgę rachunkową.

Zatwierdzenie wzoru księgi uproszczonej rachunkowości dla nieruchomości budynkowej, wprowadzając jednolite normy rachunkowe wśród tej kategorji podatników, zarazem ustala pewne kryterja objektywne przy wymiarze podatków od wymienionej własności.

Nowy wzór uproszczonej księgi handlowej.

Przepisy rozporządzenia Ministra Skarbu z 19 września 1934 r. o wykonaniu Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 821) przewidują nowe zasady, na jakich mają być prowadzone uproszczone księgi handlowe, uchylając jednocześnie dotychczas obowiązujące w tej dziedzinie postanowienia, wydane rozporządze-

niem Ministra Skarbu z 13 kwietnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 412).

Pragnąc ułatwić zastosowanie się do postanowień rozporządzenia Ministra Skarbu z 19 stycznia 1934 r. przez mniejsze przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie opracowała nowy wzór buchalteryjny uproszczonej księgi handlowej, który pismem Ministerstwa Skarbu z 14-go grudnia 1934 r. Nr. D. V. 43268/1/34 został uznany za odpowiadający przepisom wspomnianego rozporządzenia.

Obniżenie zryczałtowanego podatku obrotowego

Zryczałtowany podatek obrotowy zastanie obniżony o 10% w stosunku do pobieranego w r. 1934. Ponadto nastąpi zwolnienie płatników tego podatku o dalsze 5%, o które zostanie podwyższony 10%-owy dodatek od 1 kwietnia br. Właściwa więc obniżka podatku wyniesie 15%. Nadto zostanie w mocy istniejąca już zniżka ryczałtu o 20%, z której korzystają wszystkie przedsiębiorstwa, prowadzące handel jakimkolwiek artykułem, podlegającym scaleniu.

Przypominamy, że ryczałt opłacają mniejsze przedsiębiorstwa, o obrotach nie przekraczających 45.000 zł rocznie, z wyjątkiem przedsiębiorstw, które do dnia 1 marca zawiadomią urząd skarbowy, że prowadzą księgi handlowe.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w sprawie przyjmowania kaucyj.

Zarządzenie Ministra Skarbu, ogłoszone pismem Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej z dnia 19. X. 1934 r. za Nr. 7981/34, według którego na zamianę kaucyj gotówkowych mogą być przyjmowane obligacje Pożyczki Narodowej, niektóre instytucje państwowe interpretowały w ten sposób, że kaucja w postaci bankowej książeczki oszczędnościowej, nie jest kaucją gotówkową. Na skutek reklamacyj swych członków Centralny Związek Przemysłu Polskiego zwrócił się w dniu 1 grudnia 1934 r. do Ministerstwa Skarbu z prośbą o zarządzenie, aby zabezpieczenia umów ze Skarbem Państwa w postaci książeczek oszczędnościowych, złożonych po dniu 28 września 1933 r. były traktowane narówni z zabezpieczeniami w gotowiźnie i mogły być zastępowane obligacjami Pożyczki Narodowej. W dniu wczorajszym Ministerstwo Skarbu powiadomiło Centralny Związek, iż, uwzględniając jego dezyderaty, wydało odpowiednie zarządzenie właściwym organom państwowym.

Sprawy socjalne.

Zmiana sposobu i terminów dokonywanych wpłat na Fundusz Pracy.

W Nr. ostatnim „Życia Gospodarczego" podaliśmy już krótko wiadomość, że z dniem 1 lutego 1935 roku, Fundusz Bezrobocia obejmuje wymiar poborów i kontrolę opłat, przewidzianych w ustawie o Funduszu Pracy, od pracowników i pracodawców. Opłaty te jak wiadomo, ściągają dotąd Ubezpieczalnie Społeczne.

Obecnie podajemy szerzej treść nowych przepisów, zawartych w rozporządzeniu, ogłoszonem w Nr. 110 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 31 grudnia 1934 roku, poz. 978.

I tak:

Kwoty potrącone przez pracodawców pracownikom na rzecz Funduszu Pracy łącznie z dopłatami pracodawców winny być zgodnie z nowem brzmieniem § 3 i § 4 rozporządzenia wpłacane na rachunek czekowy właściwego Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Pocztowej Kasie Oszczędności do dnia 20 miesiąca, następującego po wypłacie, jeśli zaś chodzi o zakłady górniczo - hutnicze do dnia 25 tegoż miesiąca. O numerze konta czekowego w PKO właściwego Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia należy zasięgnąć informacji w Zarządzie Obwodowym lub w PKO.

Zarząd Funduszu Bezrobocia w Poznaniu podał do wiadomości, że należne na rzecz Funduszu Pracy opłaty winny zakłady pracy wpłacać do Funduszu Bezrobocia na jego rachunek w P. K. O. na konto 9600 Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia w Warszawie, wzgl. do Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddział w Poznaniu na rachunek Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Poznaniu, z zaznaczeniem, że wpłacona kwota stanowi opłatę na rzecz Funduszu Pracy.

W formularzach obliczeń wpłat, dokonywanych do Ubezpieczalni Społecznej, przewidzianych rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 818, rubryka, dotycząca opłat na rzecz Funduszu Pracy, ulegnie więc skreśleniu.

Równocześnie z wniesieniem opłaty na rzecz Funduszu Pracy należy złożyć właściwemu Zarządowi Obwodowemu Funduszu Bezrobocia deklarację, zawierającą dokładne obliczenie opłat, stwierdzającą kto wnosi opłatę, z jakiego tytułu i za jaki okres czasu.

Forma deklaracji nie została w rozporządzeniu ustalona. O ile nam wiadomo, ma być przyjęta forma, stosowana przy opłacaniu składek na Fundusz Bezrobocia, jednakże dla wpłat na Fundusz Pracy będzie wymagana oddzielna deklaracja.

Szczegółowa instrukcja, dotycząca dokonywania wpłat na Fundusz Pracy, ma być przesłana zakładom pracy przez Fundusz Bezrobocia.

Omawiane rozporządzenie nie wprowadza zmian w dotychczasowym sposobie obliczania potrąceń i opłat na rzecz Funduszu Pracy.

Zarządy Obwodowe Funduszu Bezrobocia zostały również upoważnione do wykonywania kontroli opłat, oraz do wymiaru i poboru opłat, obliczanych niezgodnie z art. 15 ustawy lub niewpłaconych we właściwym terminie, przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów, dotyczących pobierania składek na rzecz Funduszu Bezrobocia.

Według posiadanych przez nas informacyj, pierwsze wpłaty do Funduszu Bezrobocia na Fundusz Pracy winny nastąpić w marcu rb. (do 20 względnie 25 marca) z tytułu składek za miesiąc luty. Składki za styczeń mają być wpłacone w ciągu lutego w trybie dotychczasowym.

Zmiana sposobu wpłat na Fundusz Pracy obowiązuje tylko te zakłady pracy, które już posiadają pracowników, podlegających ubezpieczeniu w Funduszu Bezrobocia i są w ewidencji tego Funduszu. Pozostałe zakłady pracy np. instytucje społeczne i inne zakłady pracy, nieprowadzone w sposób przemysłowy lub zatrudniające mniej niż 5 pracowników i nie podlegające dotychczas ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, będą dokonywały wpłat w trybie dotychczasowym do Ubezpieczalni w terminach do 20 miesiąca, następującego po wypłacie.

Przyjmowanie weksli na spłatę składek ubezpieczeniowych.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych złożył do Ministerstwa Opieki Społecznej memorjał w sprawie przyjmowania przez ubezpieczalnie weksli na pokrycie należności składkowych.

Instytucje ubezpieczeń społecznych przyjmowały dawniej weksle na terminy dłuższe niż 3 miesiące, i na całkowitą sumę należności. W lecie ub. r. zarządzono, iż terminy weksli nie mogą przekraczać 3 miesięcy, przyczem wekslami pokrywać można tylko te należności składkowe, które przypadają na pracodawcę. Potrącenia z zarobków pracowniczych uiszczane być mają gotówką.

Dawniej można też było płacić ubezpieczalniom wekslami klientowskiemi, obecnie firmy składać muszą weksle z własnego wystawienia W poprzedniej praktyce weksle, złożone przez pracodawcę, księgowane były jako wpłata, ubezpieczalnie weksle te dyskontowały i obciążały pracodawcę tylko kosztem dyskonta, a więc zwykłym procentem prawnym. Obecnie złożenie weksla traktowane jest tylko jako odroczenie zapłaty, która księgowana jest na koncie pracodawcy po jego wykupieniu, przyczem ubezpieczalnie weksli tych nie dyskontują. Do chwili wykupienia weksli pracodawcy opłacać muszą zwykłe odsetki zwłoki w wysokości 12%.

Stan wytworzony obecnie uważany jest za niekorzystny zarówno dla życia gospodarczego, jak i dla samych ubezpieczalni, które, nie dyskontując przyjętych weksli, czekać muszą na wpływ gotówki.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych prosi w swym memorjale o przywrócenie dawnych norm przyjmowania weksli na pokrycie należności składkowych.

Zagadnienie czy strajk zwalnia od płacenia składek ubezpieczalni.

Ministerstwo Opieki Społeczn. interpretując pierwsze przepisy o ubezpieczeniu społecznem, rozstrzygnęło m. in. sprawę obowiązku opłacania składek na czas strajku.

Strajk należy uważać odtąd za zerwanie stosunku najmu, jeśli pracodawca nie płaci robotnikom ich wynagrodzenia. W tym wypadku nie należy opłacać składek. Jeśli jednak po zakończeniu strajku pracodawca zapłaci pracownikom za okres strajkowy, należy uznać, że stosunek najmu został tylko zawieszony i składki do ubezpieczalni muszą być zapłacone.

Zalegalizowanie umowy zbiorowej dodatkowej w przemyśle i handlu.

Umowę dodatkową w przemyśle i handlu, zawartą w dniu 9 listopada ub. r. przez tut. Okręgowy Związek Pracodawców, o której pisaliśmy w Nr. 22 „Życia Gospodarczego“ z dnia 15 listopada ub. r., zalegalizował Minister Opieki Społecznej z mocą od 23 stycznia br. (Monitor Polski Nr. 19, poz. 29).

Handel zagraniczny.

Handel zagraniczny Polski i W. M. Gdańska w roku 1934.

Handel zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej i W. M. Gdańska w 1934 r. przedstawiał się według danych prowizorycznych następująco (w nawiasie dane za rok 1933): przywóz 25.545.504 q (23.564.850 q) wartości 797.335.000 zł (826.993.000 zł); wywóz 145.586.515 q (129.857.701 q) wartości 975.615.000 zł (959.643.000 zł); wartość globalnego obrotu 1.772.950.000 złotych (1.786.636.000 zł); dodatnie saldo 178.280.000 złotych (132.650.000 zł). Przeciętne miesięczne przedstawiały się następująco (w nawiasie dane za 1933 r.): przywóz 2,128.792 q wartości 66.445.000 zł (1.963.738 q wartości 68.916.000 zł), wywóz 12.132.210 q wart. 81.301.000 zł (10.821.475 q wartości 79.970.000 zł); dodatnie saldo 14.856.000 zł (11.054.000 zł).

Jak wynika z powyższych liczb, w 1934 r. w porównaniu z 1933 r. przywóz wzrósł wagowo o 1.980.000 q, wywóz o 15.729.000 q, glob. obrót zaś o 17.709.000 q. Jeżeli chodzi o wartość — przywóz spadł o 29.658.000 zł, wywóz wzrósł o 15.972.000 zł., globalny obrót spadł o 12.686.000 zł, natomiast dodatnie saldo wzrosło o 45.630.000 zł, czyli okrągło o 34,4%.

Nieznaczny spadek wartości globalnych obrotów handlu zagranicznego Polski w r. ub. w porównaniu z r. 1933 należy przypisać w dużej mierze zjawisku wzmożonego przywozu w październiku 1933 r., pozostającego w związku z wejściem w życie nowej taryfy celnej. Bardzo dodatniem natomiast zjawiskiem jest wzrost wartości wywozu w r. ub., jak również wzrost dodatniego salda. Na podkreślenie pozatem zasługuje poważny wzrost obrotów pod wzgl. wagi. Jeżeli — mimo to — wartość globalnych obrotów spadła, należy to przypisać prawdopodobnie (do chwili ustalenia ściślejszych danych), przedewszystkiem dalszemu spadkowi cen.

Bilans handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej W. M. Gdańska, według tymczasowych obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego w grudniu 1934 r. wynosił:

Przywóz: 223.676 ton, wartości 66.166.000 zł; wywóz: 1.297.268 ton, wartości 82.459.000 zł. Saldo dodatnie w grudniu wynosi 16.293.000 zł.

W porównaniu do listopada zmniejszył się wywóz o 5.393.000 zł. przywóz zaś zmniejszył się o 2.206.000 złotych.

Oddział Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Poznaniu.

Dnia 3. I. br. został otwarty oddział Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Poznaniu. Biuro mieści się przy ul. Mickiewicza 30 m. 2 naprzeciw Izby przemysłowo - Handlowej.

Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego Sp. z o. o. załatwia wszelkie tranzakcje kompensacyjne między Polską a zagranicą.

Eksport do Hiszpanji.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości wszystkich zainteresowanych, że z jej inicjatywy wyjeżdża w najbliższych dniach do Hiszpanji p. Władysław Jakubowski z Poznania, celem zbadania przedewszystkiem możliwości eksportowych produkcji polskiej na rynek hiszpański.

Wszystkie firmy zainteresowane eksportem do Hiszpanji proszone są o niezwłoczne skomunikowanie się z Izbą.

Targi Brytyjskie.

W czasie od 18 lutego do 1 marca br. odbędą się w Londynie coroczne Targi Brytyjskie.

Sekcja Inżynierska i Wyrobów Żelaznych Targów będzie otwarta od 20-go do 31-go maja br. w Birmingham.

Związek Fabrykantów otrzymał zaproszenie angielskiego ministra przemysłu i Handlu na otwarcie Targów i zaproszenie to może użyczyć osobom, wyjeżdżającym na Targi.

Różne.

Przedsiębiorstwa w większym rozmiarze.

Do Ministerstwa Przemysłu i Handlu złożony został memorjał Związku Izb z wnioskiem o nowelizację rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 lipca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 515) w sprawie określenia przedsiębiorstw w większym rozmiarze.

Zgodnie z tem rozporządzeniem, za przedsiębiorstwa zarobkowe w większym rozmiarze uważa się, z pośród przedsiębiorstw, wykupujących świadectwa przemysłowe II kategorji handlowej, te tylko, których obrót, ustalony ostatniem prawomocnem orzeczeniem władzy skarbowej, przewyższa kwotę 100.000 złotych w stosunku rocznym.

Powyższy przepis w praktyce wywołał wielkie trudności dla nowopowstających przedsiębiorstw jednoosobowych i spółek jawnych, które, nie mając oczywiście w pierwszym roku swego istnienia prawomocnie ustalonego obrotu nie mogą wpisać się do rej. handlowego, jakkolwiek niewątpliwie posiadają charakter przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze. Trudności te potęgują się jeszcze dla spółek jawnych, które według kodeksu handlowego, aby uzyskać charakter spółki jawnej, muszą być przedsiębiorstwem w większym rozmiarze, nie mogą się zaś nim stać w pierwszym roku swego istnienia z powodu niemożności ustalenia ich obrotu. Stan ten jest niezmiernie niedogodny dla nowych przedsiębiorstw, dla których pierwszy rok istnienia jest okresem bardzo doniosłym i stan ich prawny już w tym pierwszym okresie winien być zupełnie jasno uregulowany.

Dlategoż Związek Izb wystąpił z wnioskiem o zmianę wskazanego na wstępie rozporządzenia w kierunku uwzględnienia zgłoszonych w swoim czasie tez Związku, a mianowicie, aby za przedsiębiorstwa o większym rozmiarze uznane były przedsiębiorstwa handlowe, obowiązane do wykupienia świadectw przemysłowych I i II kategorji z wyjątkiem:

a) przedsiębiorstw, wymienionych w taryfie do art. 23 ustawy o państwowym podatku przemysłowym w części II A poddziale I, kategorja II, punkty 2 i 3,
b) zakładów gastronomicznych II kategorji, wymienionych w poddziale VII,
c) przedsiębiorstw kinematograficznych, wymienionych w poddziale XVI,
d) przedsiębiorstw teatralnych, cyrków itp., wymienionych w poddziale XVII,
e) przedsiębiorstw, wymienionych w par. 116 rozporządzenia wykonawczego w punktach 4 i 9 (kat. II).

Plan robót Funduszu Pracy na rok 1935/36.

Komitet Ekonomiczny Ministrów w dniu 18 bm. zatwierdził plan robót Funduszu Pracy na najbliższy okres budżetowy.

Stosownie do preliminarza budżetowego, Fundusz Pracy dysponuje na cele robót, nie licząc robocizny, uzyskanej z odrobku t. zw. akcji pomocy doraźnej (w naturze), sumą 68 milj. Podział sumy tej według rodzajów robót ustalono następująco (w tys. zł):

Drogi i ulice przelotowe	30.892.8
Roboty wodno - komunikacyjne . .	9.606.6
Regulacja rzek niespławnych . . .	4.448.0
Obwałowanie	3.871.0
Robotnicze budownictwo mieszkaniowe	5.000.0
Inwestycje miejskie i inne	12.761,6
Plany, pomiary, projekty	1.420.0
Razem . .	68.000.0

Z sum powyższych Fundusz Pracy udzielać będzie na inwestycje bezpośrednio rentujące się pożyczek, na pozostałe — dotacyj. Na robotach kredytowanych przez Fundusz Pracy, mogą być zatrudniani wyłącznie bezrobotni, zakwalifikowani i zapośredniczeni przez właściwe biura pośrednictwa pracy. Stawki wynagrodzenia robotników na tych robotach ustalać mają wojewódzkie Biura Funduszu Pracy — tak, by płace robotników wykwalifikowanych, zatrudnionych w swoim zawodzie, odpowiadały przeciętnej miejscowych płac wykwalifikowanych robotników przemysłowych odpowiedniej kategorji, a płace robotników niewykwalifikowanych — przeciętnej płac niewykwalifikowanych robotników przemysłowych.

Powierzenie wykonania robót przedsiębiorcy może się odbyć jedynie na zasadzie przetargu publicznego. Ponadto kredyt Funduszu Pracy służy na pokrycie kosztów robocizny bezpośredniej Funduszu Pracy może jednak w szczególnych wypadkach przyznać prawo pokrywania innych kosztów roboty (materjałów), w granicach jednak nie wyższych niż 30% sumy przyznanego kredytu.

Opłaty za pozwolenie na budowę.

Zarządzenie p. Wojewody Poznańskiego z dnia 7. XII. 1934 r. Nr. D. B. 3/1/34:

Zgodnie z postanowieniem §1 ustęp 2 zarządzenia Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 21. XI. 31 (Po-

znański Dziennik Wojewódzki nr. 44, poz. 888) Urząd Wojewódzki określa na sezon budowlany w roku 1935 następujące koszta 1 m³ budowy dla celów wymiaru opłat za czynności wykonywane przez Zarząd st. Miasta Poznania przy wydawaniu pozwoleń na roboty budowlane oraz użytkowanie budynków i urządzeń.

1. koszt 1 m³ budowy domów mieszkalnych murowanych . . . . 18,— zł
   z wymurowanej ryglówki . . . . 12,— „
   z drzewa . . . . 10,— „
2. koszt 1 m³ budowy domów przemysłowych murowanych . . . . 14,— „
   żelbetonowych (konstr. ramowe) . . 17,— „
   z wymurowanej ryglówki . . . . 10,— „
   z drzewa . . . . 8,— „
3. koszt 1 m³ budowy domów gospodarczych murowanych . . . . 10,— „
   z wymurowanej ryglówki . . . 8,— „
   z drzewa . . . . 7,— „
4. Przy urządzaniu centralnego ogrzewania do wyżej podanych kosztów dolicza się 1,50 zł za 1 m³
5. Przy urządzaniu odwodnienia domowego i wodociągów do wyżej podanych kosztów dolicza się 2,00 zł za 1 m³.
6. Dla budowli niedających się określić w m³ należy przyjmować najniższe wartości szacunkowe robót np. dla kominów przemysłowych murowanych 150 zł za mb, żelaznych 50 zł za mb, dla ogrodzeń z cokołem masywnym i z siatką drucianą lub drewnianemi sztachetami 14 zł za 1 mb.

W sprawie zwolnienia od kontroli cechowniczej miar i wag przeznaczonych do użytku wewnętrznego.

Na podstawie uchwały Rady Grupy 13-tej C. Z. P. P. Zarząd Grupy zwrócił się do Centralnego Związku Przemysłu Polskiego z prośbą o wdrożenie akcji w tym kierunku, by te miary i wagi, które służą wyłącznie dla wewnętrznego użytku przedsiębiorstw zostały zwolnione od kontroli cechowniczej. W związku z powyższą prośbą Centralny Związek Przemysłu Polskiego przedłożył Głównemu Urzędowi Miar memorjał treści następującej:

„Do wiadomości Centralnego Związku Przemysłu Polskiego doszło, że organy kontrolujące miary i wagi w przedsiębiorstwach domagają się legalizacji tych miar i wag nawet w tych wypadkach, kiedy służą one wyłącznie do użytku wewnętrznego. Nie negując znaczenia, jakie w obrocie posiada pewność, że towar nabyty odpowiada pod względem nietylko jakości, ale również i ilości warunkom tranzakcji — objektywnym sprawdzianem czego jest użycie wag czy miar legalizowanych — niepodobna się zgodzić z twierdzeniem, że korzystanie z miar i wag nielegalizowanych jest przedsiębiorstwom bezwzględnie wzbronione, chociażby miały one służyć wyłącznie do użytku wewnętrznego przedsiębiorstwa.

„Twierdzenie takie nie znajduje uzasadnienia rzeczowego, ani prawnego. Rzeczowo nie da się uzasadnić zakaz używania w przedsiębiorstwie miar i wag nielegalizowanych do użytku wewnętrznego, gdyż używanie w tym celu wag i miar przez przedsiębiorcę nikomu szkody ine przynosi. Skoro więc przedsiębiorca jest przeświadczony, że miary i wagi używane do potrzeb własnych przedsiębiorstwa są prawidłowe, uznać należy za bezcelowe i niesłuszne obciążenie go kosztami legalizacji. Bowiem, gdyby nawet okazało się, że przedsiębiorca był w błędzie co do prawidłowości wzmiankowanych miar i wag, to i w tym wypadku skutki tego błędu pozostaną sprawą wewnętrzną przedsiębiorstwa, gdyż w obrocie publicznym przedsiębiorca, oczywiście, obowiązany jest posiłkować się miarami i wagami legalizowanemi. O ile więc chodzi o względy rzeczowe, żądanie legalizacji miar i wag używanych przez przedsiębiorcę wyłącznie do użytku wewnętrznego jest niesłuszne i niepotrzebnie obciąża przedsiębiorcę kosztami, które przy większej ilości miar i wag wyrażają się w tysiącach złotych i w pewnym stopniu wpływają na cenę wyrabianych produktów. Zauważyć należy, że obciążenie przedsiębiorstw zbędnemi kosztami legalizacji pewnej kategorji miar i wag, co jak zaznaczono, podraża produkcję, obciąża również niepotrzebnie wydatkami władze państwowe, zmuszając je do utrzymywania większej ilości urzędników, sprawujących czynności kontrolne w danym dziale administracji.

„Brak uzasadnienia prawnego do żądania legalizacji miar i wag używanych wyłącznie w obrocie wewnętrznym przedsiębiorstwa wynika z brzmienia odpowiednich przepisów dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. o miarach. W szczególności wynika to z przepisów zawartych w artykułach 14 i 21 wzmiankowanego dekretu. Tak zgodnie z art. 14 dekretu o miarach „w obrocie publicznym do mierzenia długości, powierzchni, objętości i masy... mogą być wyłącznie stosowane i przechowywane narzędzia miernicze legalizowane, legalne i rzetelne“, zaś według art. 21 tego dekretu „miejscowa policja municypalne inspekcje handlowe obowiązane są do bezpośredniego nadzoru nad stosowaniem w obrocie publicznym narzędzi mierniczych odpowiadających warunkom art. 14“... Brzmienie cytowanych artykułów dekretu, naszem zdaniem, wyraźnie wskazuje, że prawodawca rozróżnia obrót wewnętrzny od publicznego i że obowiązkowej legalizacji miar i wag domaga się w tym tylko wypadku, o ile służyć one mają w obrocie publicznym.

„Przytoczone względy przemawiają za tem, aby organy, którym poruczona została kontrola miar i wag, używanych w przedsiębiorstwach, zaprzestały żądania ich legalizacji w tych wypadkach, kiedy wzmiankowane miary i wagi nie są używane w obrocie publicznym, a służą wyłącznie do potrzeb wewnętrznych przedsiębiorstwa. O wydanie odpowiedniego zarządzenia mamy zaszczyt uprzejmie prosić Główny Urząd Miar.“

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.